

PROVOCĂRILE STOMATOLOGIEI DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN FAȚA PANDEMIEI COVID-19

O. Solomon, dr. în științe medicale.

I. Soțchii, avocatul ASRM.

N. Chele, dr. hab. în științe medicale.

S. Ciobanu, dr. hab. în științe medicale.

V. Zuev, asistent univ.

V. Gobjilă, medic stomatolog

Introducere.

SARS-CoV-2 - virusul ARN, împreună cu SARS-CoV, sunt betacoronavirushi, care au fost identificați pentru prima dată în 2002 în provincia Guangdong, China. Denumirea este asociată cu un sindrom respirator acut sever cauzat de coronavirus (SARS-CoV și SARS-CoV-2). Un deceniu mai târziu, un alt betacoronavirus, adică sindromul respirator din Orientul Mijlociu coronavirus (MERS-CoV), identificat inițial în 2012, a provocat sindromul respirator din Orientul Mijlociu (MERS) [1]. Există dovezi științifice că acest nou coronavirus este similar cu speciile de coronavirus care se găsesc la lilieci, confirmând natura zoonotică a acestei noi boli mediate virale cu specii încrucișate [2, 3]. Timpul de incubație a virusului variază de la 0 la 24 de zile, ceea ce face necesară administrarea carantinei, mai ales dacă unul a rămas în zonele identificate ca fiind predispușe la infecție.

Pentru a pătrunde în celulă, SARS-CoV-2 folosește receptorul ACE2 (enzima de conversie a angiotensinei) [5] care afectează în principal căile aeriene inferioare [6]. Transmiterea virusului de la persoană la persoană a fost confirmată atât în mediul spital, cât și în mediul familial [7]. Se transmite de obicei prin picături respiratorii și contact direct. Totuși, rapoarte recente [8] oferă informații despre posibile infecții prin transmiterea fecal-orală. Virusul poate fi transmis și de pe suprafețele infectate către mucoasele nasului, ochilor și gurii [9, 10]. Mai mult decât atât, este cunoscut faptul că SARS-CoV-2 se poate lega de celulele enzimei de conversie a angiotensinei umane (ACE-2), care sunt, de asemenea, foarte concentrate în glandele salivare. Aceasta poate fi o posibilă explicație pentru prezența SARS-CoV-2 în saliva secretorie. Acest fapt este deosebit de important, deoarece oamenii își ating fețele de aproximativ 23 de ori pe oră. Din toate atingerile feței, 44% au implicat atingerea membranei mucoase a gurii sau a nasului [11]. Prin urmare, există posibilitatea unei transmisii de COVID-19 pe cale aerosolă sau pe cale fecal-orală, care poate contribui la răspândirea infecției în cabinetul stomatologic [12-15].

Coronavirusul uman descris recent (VHC), tulpina 229E, rămâne infecțioasă timp de 3 ore până la 3 zile; viabilitatea acestuia depinde de tipul de material: metal, teflon, ceramică, etc. Rămâne, de asemenea, stabil și capabil să se reproducă în afara celulei gazdă [16], așa cum este descris mai jos:

THE CHALLENGES OF STOMATOLOGY IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN THE FACE OF THE COVID-19 PANDEMIC

O. Solomon, PhD.

I. Soțchii, lawyer MAS.

N. Chele, ass. prof.

S. Ciobanu, ass. prof.

V. Zuev, ass. dep.

V. Gobjilă, dentist

Introduction.

SARS-CoV-2 - RNA virus, along with SARS-CoV, are beta-coronaviruses, which were first identified in 2002 in Guangdong Province, China. The name is associated with a severe acute respiratory syndrome caused by coronavirus (SARS-CoV and SARS-CoV-2). A decade later, another beta-coronavirus, the Middle East Respiratory Syndrome (MERS-CoV), originally identified in 2012, caused the Middle East Respiratory Syndrome (MERS) [1]. There is scientific evidence that this new coronavirus is similar to the coronavirus species found in bats, confirming the zoonotic nature of this new cross-mediated viral disease [2, 3]. The incubation period of the virus varies from 0 to 24 days, which makes it necessary to administer quarantine, especially if one has remained in the areas identified as being prone to infection.

To enter the cell, SARS-CoV-2 uses the ACE2 receptor (angiotensin converting enzyme) [5] which mainly affects the lower airways [6]. The human-to-person transmission of the virus has been confirmed in both the and in the family environment [7] It is usually transmitted through respiratory droplets and direct contact. However, recent reports [8] provide information on possible infections through fecal-oral transmission. The virus can also be transmitted from infected surfaces to the nasal mucosa. [9, 10] Furthermore, it is known that SARS-CoV-2 can bind to human angiotensin converting enzyme (ACE-2) cells, which are also highly concentrated in the glands. This may be a possible explanation for the presence of SARS-CoV-2 in secretory saliva, which is especially important because people touch their faces about 23 times an hour, touching the mucous membrane of the mouth or nose [11]. Therefore, there is the possibility of aerosol or fecal-oral transmission of COVID-19, which may contribute to the spread of the infection in the dental office [12 - 15].

The recently described human coronavirus (HCV), strain 229E, remains infectious for 3 hours to 3 days; its viability depends on the type of material: metal, plastic, ceramic, etc. It also remains stable and able to reproduce outside the host cell [16], as described below:

- in air (aerosol): up to 3 hours,
- copper surfaces: up to 4 hours,

- în aer (aerosol): până la 3 ore,
- suprafețe de cupru: până la 4 ore,
- ceramică și sticlă: până la 5 ore,
- mănuși chirurgicale: până la 8 ore,
- cutie de carton: până la 24 de ore,
- plastic și oțel: până la 3 zile.

La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a declarat o pandemie a unui nou coronavirus, datorită răspândirii rapide a SARS-CoV-2 și a bolii coronavirusului asociat (COVID-19), care este o situație de urgență pentru sănătatea publică, iar cea mai recentă rată a decesului global se ridică la 3,4% [17, 18]. Conform raportului OMS (16 martie 2020) privind COVID-19, numărul de cazuri COVID-19 raportate a depășit 160.000, cu 6.000 de decese la nivel mondial [19], iar acest număr este în continuă creștere [2]. Transmiterea rapidă și largă către o altă persoană, lipsa vaccinurilor și un tratament întârziat, duce la creșterea cererii de cunoștințe dovedite cu privire la practicile stomatologice sigure în timpul pandemiei COVID-19.

Asociația Stomatologilor din RM (în continuare ASRM) este o organizație fondată la 10.07.1998 și întrunește un număr de peste 2000 de medici stomatologi din toată țara. Domeniul de activitate al acesteia este promovarea și protecția drepturilor medicilor stomatologi.

*Pandemia COVID-19 reprezintă o amenințare fără precedent pentru toate țările din întreaga lume, multe dintre ele suferind o transmitere pe scară largă a virusului în comunitate de câteva luni sau ani. În timp ce tendințele descrescătoare ale incidenței bolii sunt observate în UE / SEE și în Marea Britanie, în Republica Moldova starea este neschimbată dar și este crescătoare. În plus, informațiile disponibile din studiile sero-epidemiologice sugerează că imunitatea adaptativă a populațiilor rămâne scăzută. Deși aceste măsuri stricte de distanțare fizică au redus transmiterea, acestea sunt foarte perturbatoare pentru societate, atât din punct de vedere economic, cât și social. Toate țările care au pus în aplicare ordinele de „ședere la domiciliu”. Și în domeniul Stomatologie în Republica Moldova din 17.03.2020 Direcția Generală Asistență Socială și Sănătate din cadrul Consiliului Municipal Chișinău emite Ordinul nr. 86-b din 17.03.2020 cu privire la reglementarea Serviciului Stomatologic Municipal în condițiile prevenirii, controlului și reducerii riscului de răspândire a infecției cu Coronavirus de tip nou (COVID-19). În temeiul actului respectiv **activitatea stomatologică în mun. Chișinău a fost sistată, fiind permisă doar „acordarea asistenței medicale stomatologice doar în cazurile de urgență majoră.”***

La 17.03.2020 Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărârea nr. 55/2020 a declarat stare de urgență până pe data de 15.05.2020.

Potrivit deciziilor Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică și Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova careva prevederi directe cu privire la modul de organizare a activității stomatologice în Republica Moldova nu au fost aprobate.

- ceramics and glass: up to 5 hours,
- surgical gloves: up to 8 hours,
- carton: up to 24 hours,
- plastic and steel: up to 3 days.

On March 11, 2020, the World Health Organization (WHO) declared a pandemic of a new coronavirus due to the rapid spread of SARS-CoV-2 and associated coronavirus disease (COVID-19) and the most recent global death rate is 3.4% [17, 18]. According to the WHO report (16 March 2020) on COVID-19, the number of reported COVID-19 cases exceeded 160,000, with 6,000 deaths worldwide [19], and this number is constantly increasing [2]. Rapid and widespread transmission to another person, lack of vaccines and targeted treatment, increase the demand for proven knowledge about safe dental practices during the COVID-19 pandemic.

The Association of Stomatologists of the Republic of Moldova (hereinafter MAS) is an organization founded on July 10, 1998 and brings together a number of over 2000 dentists from all over the country. Its field of activity is the promotion and protection of the rights of dentists.

The COVID-19 pandemic poses an unprecedented threat to all countries around the world, many of them suffering from a widespread transmission of the virus in the community for several months or years. While the decreasing trends in the incidence of the disease are observed in the EU / EEA and in the United Kingdom, in the Republic of Moldova the situation is unchanged but also increasing. In addition, available information from sero-epidemiological studies suggests that adaptive immunity of populations remains low. Although these strict measures of physical distance have reduced transmission, they are very disruptive to society, both economically and socially. All countries that have implemented „stay at home“ orders. Also in the field of Dentistry in the Republic of Moldova from 17.03.2020, the General Directorate of Social Assistance and Health within the Chisinau Municipal Council issues Order no. 86-b of 17.03.2020 on the regulation of the Municipal Dental Service in the conditions of prevention, control and reduction of the risk of spreading the new type of Coronavirus infection (COVID-19). Pursuant to the respective act, the dental activity in Chisinau municipality was stopped, being allowed only „the provision of dental medical assistance only in cases of major emergency.“

On 17.03.2020, the Parliament of the Republic of Moldova by Decision no. 55/2020 declared a state of emergency until 15.05.2020.

According to the decisions of the Extraordinary National Commission for Public Health and the Provisions of the Commission for Exceptional Situations of the Republic of Moldova, some direct provisions on the organization of dental activity in the Republic of Moldova have not been approved.

On 1.04.2020 MSM PS issues the order no. 338, and pursuant to point 5 it is approved measures for

La data de 1.04.2020 MSM PS emite ordinul nr. 338, iar în temeiul pct. 5 acesta sunt aprobate măsuri pentru asigurarea populației la asistență medicală stomatologică în condiții sigure în cadrul tuturor prestatorilor de servicii medicale stomatologice, indiferent de forma juridică de organizare.

Astfel în temeiul ordinului respectiv pct. 5 lit. a și b:

1. Este interzisă acordarea asistenței stomatologice, cu excepția urgențelor;
2. Prestatorii de servicii medicale stomatologice care au în subordine un teritoriu de deservire sunt obligați să mențină asistența medicală stomatologică de urgență.

Scopul acestor măsuri:

1. Prevenirea răspândirii infecției în rândurile stomatologilor dar și a pacienților tratați în clinicele stomatologice.
2. A familiariza medicii stomatologi despre pandemia de Covid-19 și cerințele către echipamentul medical stomatologic.
3. De a explica și enumera care sunt prestatorii de servicii medicale stomatologice care au în subordine un teritoriu de deservire și sunt obligați să mențină asistența medicală stomatologică de urgență și că aceste instituții sunt doar cele care au semnat contracte cu CNAM.
4. De a asigura cu echipamente de protecție medicii din cadrul Instituțiilor Medicale Stomatologice Publice care acordă asistență medicală stomatologică în cazuri de urgență.
5. În caz de deschiderea cabinetelor stomatologice de a elabora un protocol de activitate consultându-l cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din R.M și Agenția Națională pentru Sănătatea Publică.

Material și metode:

Medicii stomatologi sunt printre profesioniștii cei mai expuși la COVID-19 întrucât anumite manopere/proceduri de tratament de la piesele stomatologice generează aerosoli din cavitatea bucală care pot fi contaminați, iar în momentul când sunt proiectați în afara cavității bucale contaminate spațiul de tratament. Astfel acordarea asistenței medicale stomatologice nu trebuie să devină un mijloc sigur de răspândire a virusului.

Din cauza riscurilor sus-numite ASRM a fost contactată de mulți membri ai acesteia îngrijorați de starea creată. La 1.04.2020 a avut loc ședința cărmuirii asociației unde au fost examinate toate solicitările și propunerile membrilor asociației. Educația continuă și formarea medicului specialist sunt esențiale pentru asigurarea faptului că politicile de prevenire a infecțiilor și procedurile sunt înțelese și urmate. Educație privind principiile și practicile de bază pentru prevenirea răspândirii infecțiilor ar trebui asigurată tuturor. Potrivit practicii altor state acestea au aprobat tactica de lucru în domeniul acordării asistenței stomatologice, la recomandarea FDI și OMS, că toți

providing the population with dental care in safe conditions within all providers of dental medical services, regardless of the legal form of organization.

Thus, based on the respective order point 5 letter a and b:

1. It is forbidden to provide dental care, except in emergencies;
2. Providers of dental services who have a subordinate territory of service shall be obliged to maintain emergency dental care.

The purpose of these measures:

1. Prevention of the spread of the infection among dentists but also of patients treated in dental clinics.
2. Familiarize dentists about the Covid-19 pandemic and the requirements for dental medical equipment.
3. To explain and list which dental health service providers have a subordinate territory of service and are obliged to maintain emergency dental care and that these institutions are only those that have signed contracts with the NHIC.
4. To provide with protective equipment the doctors from the Public Dental Medical Institutions that provide dental medical assistance in case of emergency.
5. In case of opening dental offices to develop an activity protocol in consultation with the Ministry of Health, Labor and Social Protection of the Republic of Moldova and the National Agency for Public Health.

Material and methods:

Dentists are among the professionals most exposed to COVID-19 as certain maneuvers / treatment procedures on dental pieces generate aerosols from the oral cavity that can be contaminated, and when they are projected outside the oral cavity contaminate the treatment space. Thus, the provision of dental care should not become a safe means of spreading the virus.

Due to the above-mentioned risks, MAS was contacted by many of its members, who were worried about the situation. On April 1, 2020, the meeting of the management of the association took place where all the requests and proposals of the members of the association were examined. Continuing education and training of the specialist doctor are essential to ensure that infection prevention policies and procedures are understood and followed. Education on basic principles and practices for the prevention of the spread of infections should be provided to all. According to the practice of other states, they approved the work tactics in the field of dental care, on the recommendation of FDI and WHO, that all patients should be considered potentially infected with SARS-CoV-2 and any symptomatic patient should be considered COVID-19 positive.

pacienții trebuie considerați potențial infectați cu SARS-CoV-2 și orice pacient simptomatic trebuie considerat COVID-19 pozitiv.

În data de 10 aprilie 2020 Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împreună cu Asociația Stomatologilor organizează o videoconferință prin platforma Google Meet unde au participat 250-300 medici stomatologi din toată Republica. Sa-a discutat despre ce înseamnă infecția COVID-19, clinicile și echipamentul necesar pentru medicii stomatologi ce vor activa în starea de urgență.

În Municipiu Chișinău a activat doar numai Centru Stomatologic Municipal în frunte cu medicii stomatologi voluntari conducătorul instituției Dr. Valeriu Gobjilă.

În Municipiul Balți Centru Stomatologic Municipal și centrele stomatologice teritoriale din toată Țara.

A fost aprobată lista generică a urgențelor din domeniul stomatologiei.

- hemoragia postextractională;
- durerea datorată pulpitei acute;
- durerea datorată parodontitei apicale acute;
- pericoronarita dinților incluși;
- alveolita postextractională;
- celulitele / abcesele periostoase;
- fracturile de maxilar/mandibulă (imobilizare de urgență);
- luxația articulației temporo-mandibulare;
- traumatisme dento-alveolare (luxații, avulsii, fracturi dentare cu interesarea camerei pulpare);
- gingivostomatita ulceronecrotică.
- Inflamație/iritație a cavității bucale provocate de aparatele ortodontice fixe/mobile/mobilizabile.
- Pierderea și/sau denaturarea aparatelor ortodontice de conținție, acestea fiind importante pentru stabilitatea rezultatului ortodontic.
- Pierderea firului și/sau a ligăturii ortodontice.
- Disconfortul gingival, dentar cauzat de aparatul ortodontic.
- Depistarea mobilității dentare la pacienții aflați în perioada activă a tratamentului ortodontic.
- Ancorajul scheletal (mobilizare, infecție etc.)
- Fracturarea sau dezlipirea reținerelor fixe.
- Starea după procedeele de gnatocirurgie.
- Imposibilitatea folosirii aparatului mobil/mobilizabil din cauza erupției unui dinte permanent.
- Deteriorarea tehnică a aparatului ortodontic fix sau a elementelor de ancoraj cu provocarea traumatismului acut al țesuturilor moi.

În data de 16.05.20 ASRM împreună cu firma farmaceutică Berlin Chimia și catedra de epidemiologie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" au organizat a doua conferință cu tema: **Recomandări practice în activitatea stomatologică în situația pandemică Covid -19, protecția**

On April 10, 2020, the Ministry of Health, Labor and Social Protection together with the Association of Stomatologists organizes a video conference through the Google Meet platform where 250-300 dentists from all over the Republic participated. It was discussed what COVID-19 infection means, the clinics and the necessary equipment for the dentists who will work in the state of emergency.

In Chișinău, only the head of the institution, Dr. Valeriu Gobjilă, worked only with the Municipal Dental Center, led by volunteer dentists.

In Balți Municipality, Municipal Stomatological Center and territorial dental centers from all over the country.

The generic list of dental emergencies has been approved.

- postextractional hemorrhage;
- pain due to acute pulpitis;
- pain due to acute apical periodontitis;
- pericoronaritis of the included teeth;
- postextractional alveolitis;
- cellulitis / perishable abscesses;
- jaw / mandible fractures (emergency immobilization);
- dislocation of the temporo-mandibular joint;
- dento-alveolar traumas (dislocations, avulsions, dental fractures with interest in the pulp chamber);
- ulceronecrotic gingivostomatitis.
- Inflammation / irritation of the oral cavity caused by fixed / mobile / mobilizable orthodontic appliances.
- Loss and / or distortion of orthodontic restraints, which are important for the stability of the orthodontic result.
- Loss of wire and / or orthodontic ligation.
- Gingival, dental discomfort caused by the orthodontic appliance.
- Detection of dental mobility in patients during the active period of orthodontic treatment.
- Skeletal anchorage (mobilization, infection, etc.)
- Fracturing or detaching of fixed retainers.
- Condition after the gnathosurgical procedure.
- Impossibility to use the mobile / mobilizable device due to the eruption of a permanent tooth.
- Technical deterioration of the fixed orthodontic appliance or of the anchoring elements with the cause of the acute trauma of the soft tissues.

On 16.05.20 MAS together with the pharmaceutical company Berlin Chimia and the epidemiology department of the State University of Medicine and Pharmacy „Nicolae Testemițanu“ organized the second conference on: Practical recommendations in dental activity in the pandemic situation Covid -19, staff protection, rational therapeutic management of

personalului, managementul terapeutic rațional al pacientului, unde au participat 225 de medici stomatologi din toată Republica.

Concluzii.

Majoritatea cabinetelor stomatologice de pe teritoriul Republicii Moldova practic doua luni au sîstat activitatea, ASRM a înaintat nenumărate demersuri pentru ca medicii stomatologi sa poată activa. În data de 16 mai Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale emite ordinul Nr. 471 cu privire la unele masuri suplimentare pentru asigurarea accesului populației la asistența medicală în perioada stării de urgență de sănătatea publică. Tot pe 16 mai ordinul Nr. 470 cu coordonarea Asociației Stomatologilor din Republica Moldova, Agenția Națională pentru Sănătatea Publică, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale emite ordinul cu privire la organizarea activității serviciului stomatologic în condițiile epidemiei COVID – 19 unde sunt specificate instrucțiuni privind organizarea la activitatea serviciului stomatologic și chestionarul de evaluare și localizare a pacienților în condiții de răspuns la epidemia COVID – 19 în Republica Moldova. Prin urmare, măsurile adoptate pentru a preveni și controla infecția COVID-19 în diagnosticul oral și în tratamentul zilnic sunt cele mai necesare pentru medicii stomatologi, până când un vaccin sau un medicament va devine disponibil.

Publicații / Bibliography:

- Hoffmann M, Kleine-Weber H, Schroeder S, Krüger N, Herrler T, Erichsen S, et al. SARS-CoV-2 cell entry depends on ACE2 and TMPRSS2 and is blocked by a clinically proven protease inhibitor. *Cell* 2020.
- Jiang F, Deng L, Zhang L, et al. Review of the clinical characteristics of coronavirus disease 2019 (COVID-19). *J Gen Intern Med* 2020; doi: 10.1007/s11606-020-05762-w.
- Chan JF, Yuan S, Kok KH, To KK, Chu H, Yang J, et al. A familial cluster of pneumonia associated with the 2019 novel coronavirus indicating person-to-person transmission: a study of a family cluster. *Lancet* 2020; 395: 514-523.
- WHO Coronavirus (2019-nCoV). Situation Report 13. WHO 2020.
- Otter JA, Donskey C, Yezli S, Douthwaite S, Goldenberg SD, Weber DJ. Transmission of SARS and MERS coronaviruses and influenza virus in healthcare settings: the possible role of dry surface contamination. *J Hosp Infect* 2016; 92: 235e50.
- Kwok YLA, Galton J, McLaws ML. Face touching: a frequent habit that has implications for hand hygiene *Am J Infect Control* 2015; 43: 112-114.
- Lan L, Xu D, Ye G, Xia C, Wang S, Li Y, et al. Positive RT-PCR test results in patients recovered from COVID-19. *JAMA* 2020; 27; doi: 10.1001/jama.2020.2783.
- Hoffmann M, Kleine-Weber H, Schroeder S, Mü MA, Drosten C, Pö S, et al. SARS-CoV-2 cell entry depends on ACE2 and TMPRSS2 and is blocked by a clinically proven protease inhibitor. *Cell* 2020; doi: 10.1016/j.cell.2020.02.052.
- Sabino-Silva R, Jardim ACG, Siqueira WL. Coronavirus COVID-19 impacts to dentistry and potential salivary diagnosis. *Clin Oral Investig* 2020; doi: 10.1007/s00784-020-03248-x.
- Peng X, Xu X, Li Y, Cheng L, Zhou X, Ren B. Transmission routes of 2019-nCoV and controls in dental practice. *Int J Oral Sci* 2020; 12: 9.
- Neeltje van Doremalen, Trenton Bushmaker, et al. Aerosol and surface stability of SARS-CoV-2 as compared with SARS-CoV-1. *N Engl J Med* 2020; doi: 10.1056/NEJMC2004973.
- Sohrabi C, Alsafi Z, O'Neill N, Khan M, Kerwan A, Al-Jabir A, et al. World Health Organisation declares global emergency: a review of the 2019 novel coronavirus (COVID-19). *Int J Surg* 2020; 76: 71-76.
- Situation Report-56 SITUATION IN NUMBERS total and new cases in last 24 hours [Internet]. Available at: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200316-sitrep-56-covid-19.pdf?sfvrsn=9fda7db2_2 (Accessed: 16.03.2020).
- WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 – 3 March 2020 [Internet]. Available at: <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---3-march-2020> (Accessed: 11.03.2020).
- Wax RS, Christian MD. Practical recommendations for critical care and anesthesiology teams caring for novel coronavirus (2019-nCoV) patients. *Can J Anaesth* 2020; doi: 10.1007/s12630-020-01591-x.
- Wahba L, Jain N, Fire AZ, Shoura MJ, Artiles KL, McCoy MJ, et al. Identification of a pangolin niche for a 2019-nCoV-like coronavirus through an extensive meta-metagenomic search. *bioRxiv* 2020; 14 February: 2020.02.08.939660.
- Wang Y, Wang Y, Chen Y, Qin Q. Unique epidemiological and clinical features of the emerging 2019 novel coronavirus pneumonia (COVID-19) implicate special control measures. *J Med Virol* 2020; doi: 10.1002/jmv.25748.
- Zhou P, Yang XL, Wang XG, Hu B, Zhang L, Zhang W, et al. A pneumonia outbreak associated with a new coronavirus of probable bat origin. *Nature* 2020; 579: 270-273.

the patient, where 225 dentists from all over the Republic participated.

Conclusions.

Most dental offices in the territory of the Republic of Moldova have practically stopped working for two months, ASRM has submitted countless steps so that dentists can work. On May 16, the Ministry of Health, Labor and Social Protection issues order no. 471 on some additional measures to ensure the access of the population to health care during the state of public health emergency. Also on May 16, order no. 470 with the coordination of the Association of Dentists of the Republic of Moldova, the National Agency for Public Health, the Ministry of Health, Labor and Social Protection issues the order on the organization of dental service under the COVID epidemic - 19 specifying instructions on organizing the activity of dental service evaluation and location of patients in response to the COVID - 19 epidemic in the Republic of Moldova. Therefore, measures taken to prevent and control COVID-19 infection in oral diagnosis and daily treatment are most needed for dentists until a vaccine or medicine becomes available.